

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת נח תשע"א

אלה תולדות נח איש צדיק (ו' - ט')

וברש"י תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים, עוד ברש"י יש מרבתינו שדורשין אותו לשבח שאם היה בדור אחר היה גדול יותר ויש שדורשין אותו לגנאי.

יל"פ שבא לומר שפעמים שצריך האדם קודם הלימוד להתבונן על שפלות עצמו כמה רחוק הוא מעבודת הש"ת, ועי"ז יתעורר לעבודתו יתברך, אולם יש אנשים שאם יחשבו על שפלות עצמם יפלו לידי ייאוש ויסורו מעבודת ה', אלו צריכים שיהיו "ויגבה לבו בדרכי ה'" ושלא יתביישו מפני המלעיגים עליו, וז"ש שבמעשים טובים ובתוה"ק יש פעמים "שדורשין אותו לשבח" שצריך האדם להגביה לבו ולשבח עצמו שהוא ראוי לגדולה ואם היה בדור אחר היה גדול יותר, אולם יש שדורשין אותו לגנאי היינו שלפעמים צריך להיות שפל ולא להתגאות.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ותשחת הארץ לפני האלקים (ו' - י"א)

נראה לפרש, "ותשחת הארץ" שמי שמשחית את הארציות והגשמיות שבו, הוא זוכה לעמוד "לפני האלקים" לעבוד את הש"ת.

(מאור עיניים)

קנים תעשה את התיבה (ו' - י"ד)

הנה תכלית בריאת העולם הוא להיות לו ית' דירה בתחתונים, ואחד הדברים שעל ידם נתהווה להש"ת דירה הוא התפילה, שע"י ששופך האדם נפשו לה' ונטהר כולו זוכה להשראת השכינה, וזהו "קנים תעשה" מלשון קן, תעשה מקום ודירה לשכינה "את התיבה" ע"י תיבות התפילה.

(הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א)

צהר תעשה לתבה (ו' - ט"ז)

האדם צריך להתכונן לתפילה כדי שיוכל להתפלל כראוי וכנכון, וזהו "צהר" מלשון בהירות "תעשה את התבה" שכל תיבה ותיבה מהתפילה תאיר באור יקרות ותעשה רושם למעלה.

(הבעש"ט הקדוש זיע"א)

ויבא נח ובניו וגו' אל התיבה מפני מי המבול (ז' - ז')

וברש"י "היה מאמין ואינו מאמין", וי"ל שמאחר ויש בכח האמונה לגרום לקיום הדבר, לפיכך סירב נח להאמין שהמבול יבוא, שמה על ידי כך יגרום למבול שיבוא.

(הרה"ק רבי מיכל מזלאטשוב זיע"א)

ויבא נח ובניו וגו' אל התיבה מפני מי המבול (ז' - ז')

וברש"י, "אף נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבא המבול ולא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים". וקשה איך אפשר לומר על נח אשר התורה מעידה עליו "צדיק תמים" שלא היה מאמין שלם, וי"ל שעד הרגע האחרון היה נח מאמין ומקוה שבני האדם ישובו בתשובה שלימה ותבטל גזירת המבול, וכך הוא פשוטו של הענין, "נח מקטני אמונה היה מאמין" - אפילו בקטני האמונה היה תולה אמונתו ותקוותו שבכל רגע יחזרו בתשובה, ולפיכך "ואינו מאמין שיבא המבול" - שכן תשובתם של אלה עשויה לבטל את הגזירה.

(הרה"ק מווארקא זיע"א)

ויבן נח מזבח לה' ויקח מכל הבהמה הטהרה וגו' (ח' - כ')

"ויבן נח", ויבן לשון הבנה, נח הבין שעליו לבנות מזבח ולהקריב קרבנות, שהרי השי"ת ציוהו לקחת בהמות טהורות יותר מטמאות, ומזה הבין שהללו מיועדות לקרבן לה'.

(באר מים חיים)

ואך את דמכם לנפשותיכם אדרוש (ט' - ב')

מסופר על חסיד אחד של הרה"ק רבי מרדכי מנעשכזי זיע"א שהיה עשיר גדול ונהפך עליו הגלגל וירד מנכסיו ל"ע. אמר לו רבו: כתוב "ואך את דמכם לנפשותיכם אדרוש", יש ונוטלים מאדם את דמיו - כספו "לנפשותיכם" לטובת נפשו, כדי שיוכל להתמסר לנפשו, כי בשעה שהאדם טרוד בעניני ממונו, אין דעתו פנויה לעסקי שמים.

חסיד זקן ניסה פעם להסביר לרבו הרה"ק מאלכסנדר זיע"א את גודל ענין הלגימה, כמו שאמרו חז"ל "גדולה לגימה שמקרבת רחוקים". אמר לו הרבי: בכל מצוה יש איסור של "בל תוסיף", וגם במצוה זו יש לשמור על המדה, ותו לא.

ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה (י"א - ב')

כשמתרחק האדם "מקדם" מקדמונו של עולם - השי"ת, מיד "וימצאו בקעה", גובר עליו היצר הרע ונופל לבקעה עמוקה.

(דגל מחנה אפרים)

פניני השבת

טעמיה חיים זכו

ראוי לו לאדם לטעום כל התבשילין שמבשל בערב שבת לכבוד השבת, כי הוא דוגמת האדם המכין סעודה למלך וטועם התבשילין אם הם טובים ואם חסרין איזה תבלין כדי שיתקנם או כדי שיבשל תבשילין אחרים, וכל זה הוראה שמקבל האורח בסבר פנים יפות, וזה סוד טעמיה חיים זכו שתיקנו בתפילת מוסף דשבת, כי כל הטעום התבשילין של שבת מערב שבת זוכה לחיים עליונים.

(שער הכוונות דרושי השבת)